

Stiftelsen Josefinaskolan

Rektorn vid Josefinaskolan

helenajekellking@josefinaskolan.nu

Beslut för förskoleklass, grundskola, fritidshem och gymnasieskola

efter tillsyn i Josefinaskolan
i Sigtuna kommun

Tillsyn i Josefinaskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sigtuna kommun under hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Josefinaskolan besöktes av Skolinspektionen den 10 -11 december 2013.

Fakta om skolenheten

Josefinaskolan är en fristående skola belägen i Sigtuna kommun. Verksamheten vid Josefinaskolan omfattar förskoleklass, grundskola årskurserna 1-9, gymnasieskola och fritidshem. Josefinaskolan följer Waldorfskolefederationens läroplan parallellt med de nationella läroplanerna för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet respektive gymnasieskolan.

Huvudman för skolan är Stiftelsen Josefinaskolan med organisationsnummer 814800-7258

Länsskolnämnden i Stockholm fattade 1989 beslut om godkännande av Josefinas kolan (93 § 1989). Skolan, vars syfte är att bedriva waldorfpedagogisk verksamhet, startades läsåret 1989/1990 och omfattar årskurserna 1–9. Den 17 december 2003 beslutade Skolverket även om rätt till bidrag för utbildning vid en fristående gymnasieskola. Huvudmannen uppger vid tillsynstillfället att gymnasieskolan är under avveckling på grund av vikande elevunderlag och att verksamheten kommer att upphöra i juni 2014.

Stiftelsen Josefinaskolan bedriver och har bedrivit fritidshemsverksamhet i anslutning till skolenheten under hela verksamhetstiden. Huvudmannen har under denna tid fått bidrag enligt 1985 års skollag från Sigtuna kommun. Stiftelsen Josefinaskolan har efter övergången den 1 juli 2011 till den nya skollagen fortsatt att få bidrag från Sigtuna kommun. Skolinspektionen konstaterar i tillsynen att Stiftelsen Josefinaskolan därmed har tillstånd att bedriva fritidshemsverksamhet vid enheten.

Skolan hade vid tidpunkten för tillsynen 186 elever i grundskolans årskurs 1-9, samt 14 elever i förskoleklass och 11 elever i gymnasieskolan. Skolans fritidshem hade vid samma tidpunkt 65 elever inskrivna. Skolan leds av en rektor.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik för de nationella ämnesproven i årskurs 3 för läsåret 2012/2013 uppnådde nästintill samtliga elever kravnivån på samtliga delprov i

matematik. Detta resultat kan jämföras med motsvarande värde för riket som var 67,7 procent. I ämnet svenska uppnådde också nästintill alla elever kravnivån på samtliga delprov, vilket kan jämföras med värdet för riket som var 78,3 procent. Enligt skolans egna uppgifter var andelen elever i årskurs 3 som nådde de nationella målen i respektive ämne läsåret 2012/2013, 91 procent i svenska, 95,5 procent i matematik, 100 procent i de naturorienterande ämnena och 100 procent i de samhällsorienterande ämnena.

Årskurs 6

Enligt Skolverkets statistik, för de nationella ämnesproven i årskurs 6 för läsåret 2012/2013, uppnådde nästintill samtliga elever kravnivån på ämnesproven i matematik, svenska och engelska.

Årskurs 9

Av Skolverkets nationella statistik för läsåret 2012/13 framgår att 94,4 procent av eleverna i årskurs 9 nådde målen i alla ämnen jämfört med 77 procent i riket. Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 var vid samma tidpunkt 225,3 jämfört med 213,1 i riket. I stort sett samtliga elever i årskurs 9 var behöriga till yrkesprogram och högskoleförberedande program i gymnasieskolan.

Gymnasieskola

På grund av för lågt elevantal finns ingen nationell statistik för Josefinaskolans gymnasieskola och med hänsyn till elevantalet redovisas inga resultat här.

Helhetsbedömning

Josefinaskolan är en skola som i många avseenden bedöms fungera väl men som också har ett antal brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till.

Rektorn bedöms ha ett fungerande pedagogiskt ledarskap och har genom att analysera verksamhetens utvecklingsbehov tillsammans med lärarna identifierat ett antal förbättringsområden. Skolinspektionen bedömer dock att det systematiska kvalitetsarbetet måste vidareutvecklas. För att kunna säkerställa att all utbildning genomförs i enlighet med de nationella målen är det angeläget att det finns en dokumentation som innehåller en redogörelse för resultaten och hur de har följts upp inom alla verksamheter. Den behöver också innehålla en analys av orsakerna till eventuella brister i måluppfyllelsen och vilka åtgärder som ska genomföras på kort och lång sikt för att de nationella målen ska kunna uppfyllas. Dokumentationen blir därmed ett stöd för beslut om prioriteringar och utvecklingsinsatser.

Vidare måste skolan utveckla samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande och se till att personalen i fritidshemmet ges möjlighet att delta i det systematiska kvalitetsarbetet.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal brister som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Josefinaskolan att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 16 juni 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Josefinaskolan måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Utveckla samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Motivering

Enligt läroplanen ska samverkan ske mellan förskoleklass, skola och fritidshem för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

I intervju med rektorn och lärare framkommer att det inte finns något fungerande forum för samverkan mellan skola och fritidshem. Däremot sker en samverkan mellan förskoleklassen och skolan.

Sammanfattningsvis konstaterar Skolinspektionen att det finns brister i samverkan mellan skola och fritidshem. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

Lgr 11, avsnitt 2.5

Trygghet, studiero och en god miljö**Bedömning**

Josefinaskolan måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Se till att signaler om kränkande behandling anmäls till huvudmannen.
- Se till att varje verksamhet har en plan mot kränkande behandling som anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling långsiktigt och det aktuella året samt innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering**Anmälan till huvudmannen**

Av skollagen framgår att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling ska anmäla detta till rektorn. Vidare ska rektorn anmäla signaler om kränkande behandling till huvudmannen.

Vid intervju med rektorn och huvudmannen framkommer att det inte finns några rutiner för att anmäla signaler om kränkande behandling till huvudmannen.

Plan mot kränkande behandling

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det för varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Josefinaskolan har en plan mot kränkande behandling kallad "Plan mot diskriminering och kränkande behandling Läsåret 2012/2013. Skolinspektionen konstaterar att den del i skolans plan som benämns "Utvärdering" inte innehåller någon utvärdering, utan ett konstaterande att arbetet mot kränkande behandling inte fungerat tidigare och att den senast daterade planen före den som nu är aktuell gällde för läsåret 2007/2008. Skolans plan mot kränkande behandling saknar därför en redogörelse för hur tidigare års planerade åtgärder har genomförts.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister vad avser rutinerna för att anmäla signaler om kränkande behandling till huvudmannen och i skolans plan mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

6 kap. 8 och 10 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning**Bedömning**

Josefinaskolan måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att betyg utfärdas i enlighet med författningarnas krav och föreskrifterna om betyg följs.
- Se till att omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- Se till att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering**Betygskatalog**

Enligt skollagen är rektorn ansvarig för att betyg utfärdas i enlighet med författningarnas krav och att föreskrifterna om betyg följs. Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog ska betygskatalogen utformas på sådant sätt att den skyddas så att dokumentets äkthet kan säkerställas över tid. Vidare framgår att betygskatalogen ska innehålla uppgift om skolkod och huvudmannens namn.

Skolinspektionen har tagit del av skolans betygskatalog. Vid genomgång av denna framkommer att betygskatalogen inte motsvarar författningsskraven då samtliga lärare inte signerat den, det saknas även uppgifter om huvudmannens namn och skolkod.

Individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen.

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Skolinspektionen har tagit del av några exempel på skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling. Skolinspektionen konstaterar att kvaliteten på skrivna omdömen varierar. Det finns flera exempel på tydliga omdömen som relaterar till kunskapskraven, men också exempel på omdömen som inte gör det. Ett exempel på detta är ett omdöme i matematik där det under rubriken Genomförda moment och resultat av dessa står "Ekvationer (betyg E) och under rubriken Kommentarer " Du jobbar bra på lektionerna men inte kontinuer-

ligt vilket leder till att du ibland ligger back i kapitlet. Du har alla förutsättningar för att få högre betyg i ämnet matematik. "Vidare avslutas omdömet under rubriken Råd syftande till vidare utveckling med "Fortsätt att kämpa! Se till att du verkligen lär dig det som du måste kunna öva lite mer på det som du tycker är svårt och gör fler uppgifter för att förankra dina kunskaper "Det framgår inte av omdömet vad skolan ska göra för att eleven ska utvecklas i ämnet.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionens att Josefinaskolan brister i sitt arbete med skriftliga omdömen och den individuella utvecklingsplanen. Ämnesspecifika omdömen uppvisar en ojämn kvalitet och kopplas inte alltid till elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. Den individuella utvecklingsplanen sammanfattar heller inte alltid vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och utvecklas så långt som möjligt utan skolan har i vissa fall enbart hänvisat till ämnesrelaterade omdömen.

Sammanfattningsvis konstaterar Skolinspektionen att det finns brister när det gäller området bedömning och betygssättning. Verksamheten uppfyller därför inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 14, 18-20 §§ och 10 kap. 13 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Josefinaskolan måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Säkerställa att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.
- Säkerställa att rektorn tar ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Motivering

Enligt skollagen har rektorn ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att det sker i medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet och arbetet ska dokumenteras.

I Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete (SKOLFS 2012:98) beskrivs att kvalitetsarbetet är systematiskt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. För att kunna säkerställa att all utbildning genomförs i enlighet med de nationella målen är det angeläget att det finns en dokumentation som innehåller en redogörelse för resultaten och hur de har följts upp inom alla verksamheter. Av de allmänna råden framgår vidare att en analys av orsakerna till eventuella brister i måluppfyllelsen och vilka åtgärder som ska genomföras på kort och lång sikt för att de nationella målen ska kunna uppfyllas ska framgå. Detta för att dokumentationen ska bli ett stöd för beslut om prioriteringar och utvecklingsinsatser.

I skolans verksamhetsredogörelse beskriver rektorn att vissa åtgärder har gjorts för att utveckla verksamheten, exempelvis att blanketter för skriftliga omdömen tagits fram och nya rutiner för arbetet med särskilt stöd utarbetats. Rektorn beskriver vidare att ett arbete med att utveckla waldorfkursplanen så att den fullt harmonierar med Lgr11 påbörjats under året. I ett kompletterande dokument som överlämnades till Skolinspektionen i samband med tillsynsbesöket i december 2013 framgår att genomgripande förändringar i skolans ledning och lärarnas arbete skett under de senaste två åren sedan rektorn tillträtt. I intervju med rektorn och lärarna framkommer att lärarna i hög grad är delaktiga i kvalitetsarbetet och att både analyser, åtgärder och olika former av dokument tas fram i samverkan med dem. Av dokumentation och i intervju med rektor framkommer dock att personalen i fritidshemmet inte delaktig på samma sätt. Av intervjuer med rektorn, lärare och elever framkommer att inte heller eleverna medverkar i kvalitetsarbetet.

Skolinspektionen bedömer att rektorn och lärarna har gjort analyser av skolans utvecklingsbehov och inlett ett utvecklingsarbete utifrån analyserna även om det inte alltid dokumenterats på ett tydligt sätt. Dock är inte kopplingen mellan åtgärderna och ökad måluppfyllelse tydlig och framgår inte av skolans dokumentation. Skolan har inte heller någon sammanställning av kunskapsresultaten som utgångspunkt i sin analys. Bristerna i dokumentation och struktur försvårar kvalitetsarbetets långsiktiga fokus. Skolinspektionen bedömer vidare att personalen i fritidshemmet och eleverna inte är delaktiga i utvecklingsarbetet.

Sammanfattningsvis konstaterar Skolinspektionen att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Josefinaskolan måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att eleverna och de som avser att påbörja utbildning har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Motivering

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Enligt rektorns verksamhetsredogörelse har bara elever i årskurs 9 i praktiken tillgång till personal med kompetens inom studie- och yrkesvägledning. Skolan anlitat en studie- och yrkesvägledare inför gymnasievalet som också har en fast tid på skolan varje månad för att svara på elevernas frågor. Fokus ligger även där på att svara på frågor som rör valet till gymnasieskolan. Förutom detta har eleverna i årskurs 8 och 9 prao då de får tillfälle att prova på olika yrken. I intervju med lärare och elever framkommer att de inte känner till att elever ska ha tillgång till vägledning i fråga om framtida utbildning och yrkesliv även i årskurs 1-7 och att sådan vägledning inte förekommer i dessa årskurser. Skolinspektionen bedömer därför att elever i årskurs 1-7 saknar tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister vad avser elevernas tillgång till studie- och yrkesvägledning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 29 § skollagen, Lgr 11 2.6 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden

På Skolinspektionens vägnar

Maria Caryll
Beslutsfattare

Kristina Dhenstrand
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.